

Waa maxay Bulsho?

Illustrasjon: Clker-Free-Vector-Images/ Pixabay

Bulsho waa wadajir soo jiray waqtidheer.

Ilaa bilowgii waxay dadku isku taxalujinayeen inay wada noolaadaan. Howlaha iyo shaqooyinka muhiimka u ah nolosha dadku way fududaatay marka wadajir loo qabto. Dadku waxay lahaayeen xiise kala duwan, qof kastaana waxa uu ku fiicanyahay ayuu samaynayey. Marka ay dad badani meel ku wada noolyihiiin dhibaatooyin ayaa dhex mara. Cid kasta ma samayn jirin waxa ay jeceshahay mar kasta. Waxa lagama maarmaan noqotay in la sameeyo xeerar dadku ay ku dhaqmaan.

Cidina keli ma noolaan karto. Waxaynu u baahanahay in aynu dadka kale si wadajir ah wax ula wadaagno oo ula noolaano. Wada jir macnaheedu waxa weeye waxa ay nu qayb ka nahay koox dad ah oo meel ku wada nool. Wadajir waqtidheer jirana waxan dhahnaa Bulsho. Qofku waxa uu ka mid yahay **bulsho yar iyo mid balaaran** labadaba.

Bulsho kastana waa in howlo badan laga fuliyaa. Cidna keli ahaan kuma fulin karto holaha oo dhan. Waa in aan si wadajir ah u shaqaynaa si aan bulsho wanaagsan u samayno.

Kaalinta bulshada:

Dadku shaqooyin kala duwan ayey ka sameeyaan bulshada dhexdeeda, waxana la yiraa kaalimo kala duwan, Taa macnaheedu waxa weeye qof kastaa kaalintiisa ayuu ka qaataa howlaha bulshada. Tusaale ahaan adiga kaalintaadu waa ardaynimo innta aad dugsiga dhiganayso. Kaalinta ay dadka waaweyni bulshada kaga jiraan waxay innta badan la xiriirtaa shaqada ay qabtaan.

Dad isku xero ah ayaa hadana kaalintoodu kala duwanaan kartaa. Bal ka feker qaybta qaabilsan dhaqaalaha. Dad badan ayaa qaybtan ka tirsan. Laakiin waxay hayaan howlo kala duwan. Qaar howshoodu waa in ay go,aamiyaan lacag intee le,eg ayey tahay inuu dalkeenu uisticmaalo, waxyalo kala duwan sanad walba. Qaar waxay ka shaqeeyaan inay qorsheeyaan dakhli intee le,eg ayey tahay inay helaan shaqaalaha shaqooyinka kala duwan qabtaa.

Qaar waxay isku taxalujyaan inaan hello biilasha aynu bixinno. Shaqaalaha baananka ka shaqeeyaa waxay ilaaliyaan lacagaheena, waxaanay bixiyaan

daymanka.Sida aad aragto dad badan ayaa ka mida ah qaybta dhaqaalaha ee bulsho. Laakiin mid walba kaalin u gooniah ayuu leeyahay ama hayaa. Macalinku kaalin ka duwan kaalinta ka farsamayaqaanka ah ayuu bulshada ku leeyahay.

Sharchiyada:

Norway baarlamaanka ayaa go,aamiyey sharchiyo badan oo la qoray. Waana sharciga inoo yaal ee ay tahay in lagu wada dhaqmo.

Sharciga la yidhaa *kardemommeloven* waa koobanyahay oo fududyahay. Wuxuu wax ka sheegaa sida dadka ku nool magaalada Kardemomme u dhaqmi lahaayeen. Sharciga waddooyinka iyo jidadku waxa uu wax ka sheegaa sidii dadka baabuurta wadaa u dhaqmi lahaayeen. Norway baarlamaanka ayaa go,aamiyey sharchiyo badan oo la qoray. Waana sharciga inoo yaal ee ay tahay in lagu wada dhaqmo. Qofka sharciga jabiyaana waxa uu la kumaa ciqaab.

Sharcigu waa inuu caawiyyaa sidii bulshadu nidaamka u ilaalin lahayd.

Sharchiyadu waa in ay difaacaan bulshada si aan xumaan loo gaadhsiin.

Sharchiyadu waxay ku saabsan yihiiin ama khuseeyaan qaybaha kala duwan oo bulshada ah.

Sharciga ayMagaalada Kardemomme ku dhaqanto.

Qofna qofka kale waa inaanu dhib u gaysan. Qofku waa in uu daacad yahay naxariisna badanyahay. Inta kale qofku wuxuu samayn karaa wuxuu rabo.

Xeerarka bulshada:

Bulshadu waxay leedahay xeerar aytahay in aynu raacno. Si aad u noqoto waddani wanaagsan waa in aad tagqaan xeerarkan. Kaalmaha aad hayso waxa

ka mida in aad tahay wadani bulshada ka mid ah. Taa micnaheedu waxaad ka qayb qaadataa bulshada kugu wareegsan. Bulshadu waxay leedahay xeerar aytahay in aynu raacno. Si,aad bulshada uga qaybqaadato si wanaagsan, waa in aad wax badan ka taqaan xeerarkan. Waana ay haboontahay in la raaco xeerarkan si aad u noqoto waddani bulshada ka mid ah oo wanaagsan. Dadka kugu wareegsani waxay kaa sugayaan inaad barato xeerar badan maka ay da,daadu kortoba. Wuxuu jira xeerar badan oo kaladywan ah. Qaar way qoran yihiin qaarna ma qorra.

Bulsho waxa ay leedahay xeer.

Dadka kugu xeerani waxa ay kaa sugayaan in aad barato xeerarka.

Caadooyin:

Marka dadbadani ay ku wada noolaanayaan bulsho dhaxdeed, uma dhaqmi karaan sida ay rabaan mar kasta. Si cid walba si fiican ugu noolaato, waa in dadku is tixgaliyaa. Bulshadeenu waxa ay leedahay xeerar badan oo ina fraya sida ay tahay in aan u dhaqanno. Xeerarku mar walba ma qorra, laakiin haddana wwaan naqaan oo waan ku dhaqannaa. Xeerarka aan qorayn waxa aan ugu yeeraa ama u naqaan caadooyin. Caadooyinka waxa loogu yeeraa xeerarka aan qorayn. Caadooyinka badan ee aan bulshada dhaxdeeda ku dhaqanno waxan ka baranay waalidkeen ama cidda kale ee inna korisa.

Caadooyinku waa xeerarka aan la qorin..

Laylis:

1. Hva mener vi med ordet samfunn?

Maxaan ula jeednaa ereyga Bulsho?

2. Hva mener vi med ordet roller?

Maxaan ula jeednaa ereyga kaalmaha?

3. Hvorfor lever menneskene sammen i samfunn?

Waayo ay dadku si wada jir ah bulshada ugu dhex nool yihii?

4. Forklar hvordan du kan lage gode spørsmål?

Qeex sida aad ku samayn lahayd su,aalo wanaagsan?

5. Klipp ut bilder av folk som har ulike roller i samfunnet. Lag plakat og tekstu med bilder og tekst.

Goo sawiro dad kaalimo kala duwan ka haya. Ka samee boorar iyo qoraalo ku saabsan howlaha kala duwan ee ay hayaan.